

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.001.01.2021

Pan
Zdzisław Szczepkowski
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie
ul. Głowackiego 28
10-448 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez wojewódzkie urzędy pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, ul. Głowackiego 28, 10-448 Olsztyn (dalej: WUP)
Kierownik jednostki kontrolowanej Podstawa prawna podjęcia kontroli	Zdzisław Szczepkowski, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, od 1 lipca 2004 r. (dalej: Dyrektor WUP)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Justyna Lis, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/129/2020 z 29 grudnia 2020 r. (akta kontroli str.1-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez WUP dotacji celowej z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: FGŚP lub Fundusz) na: <ol style="list-style-type: none"> 1) wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy poprzez dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15g ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²); 2) świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy poprzez dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID).
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku działań kontrolnych obejmujących analizę wykorzystania w roku 2020 dotacji z FGŚP w wysokości 254 792,6 tys. zł (w tym: 189 568,3 tys. zł na wsparcie finansowe, o którym mowa w art. 15g ust 1 i 2 ustawy o COVID oraz 65 224,3 tys. zł na wsparcie finansowe, o którym mowa w art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID). Działania kontrolne prowadzono także poprzez szczegółowe badanie wybranej próby wniosków o wsparcie. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, dalej: ustawa o COVID.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez WUP w 2020 r. dotacji celowej z FGŚP.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W 2020 r. w WUP prawidłowo realizowano zadania administracji publicznej wynikające z art. 15g ust. 1 oraz art. 15gg ust. 1 ustawy o COVID. Niezwłocznie po wprowadzeniu ww. przepisów ogłoszono nabory wniosków o wsparcie w przedmiotowym zakresie. Do końca 2020 r. w WUP rozpatrzono 3 176 wniosków o wsparcie na podstawie art. 15g i art. 15gg ww. ustawy, tj. 98 % ogółu jakie wpłynęły w tym okresie i wypłacono wsparcie ze środków FGŚP w łącznej kwocie 265 635,2 tys. zł. Analiza dokumentacji wybranych wniosków wykazała, że rozpatrywano je rzetelnie oraz zgodnie z zasadami określonymi w art. 15g oraz 15gg ustawy o COVID. W WUP prawidłowo weryfikowano także rozliczenia beneficjentów z otrzymanego wsparcia przekazywane przez beneficjentów. Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość polegała na nienaliczeniu w 2020 r. dla 20 podmiotów odsetek w łącznej kwocie 2 490,01 zł z tytułu opóźnienia w zwrocie niewykorzystanych środków wsparcia. Nie miała ona jednak wpływu na prawidłowość wykorzystania dotacji przez WUP.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Opis stanu
faktycznego

1. Wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy (art. 15g ust. 1 i 2 ustawy o COVID)

1.1. W 2020 r. WUP otrzymał z FGŚP środki w kwocie 189 568,3 tys. zł na wypłatę wsparcia dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy. Nabór wniosków rozpoczął 31 marca 2020 r.⁴, a do 31 grudnia 2020 r. wpłynęło łącznie 1 824 wnioski (w tym: 1 690 w postaci elektronicznej⁵ i 134 w formie papierowej⁶). Najwięcej wniosków złożono w kwietniu i maju 2020 r. (80% ich ogółu). Od sierpnia do grudnia 2020 r. wpływało do WUP od pięciu do 14 wniosków miesięcznie (3% wszystkich wniosków). Dyrektor WUP podał, że mimo zagrożenia zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2 zapewniona była możliwość składania wniosków w siedzibie jednostki, z zachowaniem reżimu sanitarnego. Do końca 2020 r. rozpatrzono 1 823 wnioski, z których:

- 915 zaakceptowano (50,2% ogółu rozpatrzonych), w tym 34 w wersji papierowej,
- 908 nie zaakceptowano⁷ (49,8%), w tym 100 w wersji papierowej.

Według stanu na koniec 2020 r. nie został rozpatrzony jeden wniosek, złożony przez wnioskodawcę 29 grudnia 2020 r. (rozpatrzono go 4 stycznia 2021 r., tj. pięć dni od złożenia).

(akta kontroli str. 25-52, 107-121)

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Informacja na temat wsparcia pojawiła się na stronie internetowej WUP 31 marca 2020 r. (<https://wupolsztyn.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/tarcza/15g-swiadczenia>).

⁵ Dokument elektroniczny opatrzony podpisem kwalifikowanym/zaufanym/osobistym.

⁶ Dokument opatrzony własnoręcznym podpisem.

⁷ Wnioski rozpatrzone negatywnie, niezaakceptowane do wypłaty wsparcia, np. z powodu niespełnienia wymogów czy też złożenia wniosku do niewłaściwego urzędu pracy.

Według stanu na koniec grudnia 2020 r. podpisano 914 umów o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP (dalej: umowa o wsparcie), na podstawie których wypłacono wsparcie w łącznej kwocie 186 947 tys. zł⁸. Stan zobowiązań z tytułu podpisanych umów wyniósł 1,5 tys. zł⁹.

(akta kontroli str. 53-62)

W 2020 r. do WUP nie wpłynęły skargi dotyczące opóźnień w rozpatrywaniu wniosków lub wypłat wsparcia.

(akta kontroli str. 63)

Spośród 908 wniosków niezaakceptowanych do wypłaty, 35 z nich dotyczyły odmowy wsparcia¹⁰ (1,9% wszystkich wniosków złożonych). Informacji o odmowie wsparcia udzielano w formie pisemnej. W 2020 r. do WUP nie wpłynęły odwołania od odmownych decyzji WUP w przedmiotowym zakresie.

(akta kontroli str. 64)

1.2. Zgodnie § 3 ust. 1 umowy o wsparcie beneficjent zobowiązany był do rozliczenia otrzymanych środków w terminie 30 dni od zakończenia okresu wsparcia. WUP określił zasady rozliczania świadczeń wypłacanych ze środków FGŚP i zamieścił je na swojej stronie internetowej¹¹. Podał w nich jakie dokumenty należy przedłożyć celem potwierdzenia zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania świadczeń i środków z Funduszu oraz potwierdzenia zatrudnienia pracowników objętych świadczeniem. Dyrektor WUP wyjaśnił, iż w 2020 r. dokonywano wstępnej weryfikacji rozliczenia przekazanych środków oraz dokumentacji potwierdzającej zgodne z przeznaczeniem ich wykorzystanie. Sprawdzano w szczególności kompletność złożonych przez beneficjentów dokumentów, prawidłowość oświadczeń oraz weryfikowano – na podstawie dokumentacji potwierdzającej dane zawarte w rozliczeniu – kwoty środków przekazanych i faktycznie wykorzystanych. Spełnienie przez przedsiębiorcę zobowiązania wypłaty wynagrodzeń pracownikom z otrzymanego wsparcia było weryfikowane na podstawie, przedstawionych na żądanie, dowodów przekazania środków, tj.: list płac, przelewów na rachunki bankowe pracowników, przelewów zaliczek na podatek dochodowy i składek ZUS (jeśli dofinansowanie obejmowało także składki ZUS).

(akta kontroli str. 65-70, 107-123)

1.3. W 2020 r. WUP nie prowadził kontroli wykorzystania przez beneficjentów środków Funduszu, o których mowa w art. 15g ust. 17b pkt 2 ustawy o COVID oraz § 4 umowy o wsparcie. Dyrektor WUP podał, że zgodnie z § 4 ust. 2 umów o wsparcie, kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania postanowień umowy, wydatkowania środków Funduszu przyznanych na wsparcie, mogą być przeprowadzane w okresie do trzech lat od upływu okresu dofinansowania i takie kontrole są planowane. Po otrzymaniu od dysponenta FGŚP limitu środków na obsługę w 2021 r. zadań związanych z realizacją ustawy o COVID, niezwłocznie zostanie powołany zespół do kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania postanowień umowy o wsparcie.

(akta kontroli str. 53, 107-121)

⁸ Zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (DF.II.408.31.2020.MŚ): „Środki niewypłacone w ramach przyznanego limitu lub środki zwrócone przez pracodawców tytułem rozliczenia otrzymanej pomocy winny być przeznaczone na wypłatę kolejnych świadczeń”.

⁹ Zobowiązanie WUP wobec jednego wnioskodawcy – zgodnie z postanowieniami umowy o wsparcie z 15 grudnia 2020 r., termin wypłaty tej kwoty przypadał na styczeń 2021 r.

¹⁰ Wnioski z odmową wsparcia, to wnioski rozpatrzone negatywnie, dla których wydano decyzję o braku możliwości otrzymania wsparcia/ubiegania się o wsparcie.

¹¹ <https://wupolsztyn.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/tarcza/15gg-swiadczenia>.

Wg stanu na 31 grudnia 2020 r. środki Funduszu w wysokości 385,8 tys. zł zostały wykorzystane przez przedsiębiorców niezgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty tej 307,4 tys. zł (79,7%) zwrócono na rachunek WUP.

(akta kontroli str. 53)

1.4. Analiza dokumentacji 10 wniosków¹² niez zaakceptowanych w 2020 r. do udzielenia wsparcia (1,1% ogółu takich wniosków) wykazała m.in., że:

- zostały one rozpatrzone w terminie od trzech do 10 dni od ich złożenia;
- wszyscy przedsiębiorcy, w terminie do 14 dni, zostali poinformowani pisemnie o braku akceptacji wniosku, a odmowę uzasadniano m.in. niewłaściwym ujęciem kwot wynagrodzeń wnioskowanych do wypłaty, błędnie zawartym porozumieniem, brakiem wskazania w jakim ujęciu liczony był spadek obrotów;
- dwa wnioski w wersji papierowej nie zostały wprowadzone do systemu WUP-Viator¹³, a Kierownik Biura Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w WUP wyjaśnił to tym, że zgodnie z informacją przekazaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie było obowiązku wprowadzania do systemu Viator wniosków papierowych, które nie kwalifikowały się do pozytywnego rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 71-72, 199-202)

1.5. Jedyne nierozpatrzone¹⁴ na koniec 2020 r. wnioski wpłynęły do WUP 29 grudnia 2020 r. i tego samego dnia pracownik WUP skontaktował się z wnioskodawcą w celu wyjaśnienia błędów. Wniosek ten został rozpatrzony negatywnie 4 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 73)

1.6. Analiza dokumentacji 40 wniosków¹⁵ zaakceptowanych w 2020 r. (4,4% ich ogółu), w tym 20 wniosków złożonych w formie papierowej, wykazała m.in. że:

- Terminy ich rozpatrzenia wynosiły: do 14 dni (37 wniosków) i od 15 do 30 dni (trzy wnioski).
- Złożenie wniosków w formie papierowej wynikało z decyzji przedsiębiorcy i zostały one wprowadzone przez pracowników WUP do systemu WUP – Viator¹⁶.
- WUP weryfikował wnioski pod względem spełnienia kryteriów wsparcia przez przedsiębiorcę w zakresie określonym w art. 15g ustawy o COVID, co dokumentowano wypełnionymi przez pracowników WUP listami kontrolnymi¹⁷.
- We wszystkich przypadkach wypłata wsparcia następowała na warunkach określonych w § 1 ust. 2 umowy o wsparcie, tj. w miesięcznych równych transzach.

¹² Na łączną wnioskowaną kwotę wsparcia 26 107,3 tys. zł.

¹³ System do elektronicznej obsługi wniosków, przekazany do stosowania przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

¹⁴ Wniosek na kwotę 1,3 tys. zł.

¹⁵ Na łączną wnioskowaną kwotę wsparcia 78 146,9 tys. zł.

¹⁶ W większości badanych przypadków wnioski były wprowadzane od jednego do dziewięciu dni od momentu złożenia wniosku (18 spraw). W dwóch przypadkach termin wprowadzania wniosku do systemu wyniósł: 12 i 16 dni.

¹⁷ „Lista kontrolna COVID-15G” – dokument wewnętrzny WUP stosowany do oceny wniosków o wsparcie z art. 15g ustawy o COVID. Przekazany do stosowania poleceniem służbowym Kierownika Biura Funduszy Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w WUP (e-mail do pracowników z 8 kwietnia 2020 r.). Zakres listy kontrolnej obejmował m.in. takie kwestie jak: weryfikacja podmiotu ubiegającego się o wsparcie (ustalenie prawidłowości danych o przedsiębiorstwie, ustalenie prawidłowości złożonego podpisu na wniosku), weryfikacja porozumienia zawartego w zakresie obniżenia wymiaru czasu pracy lub objęcia pracowników przestoje ekonomicznym, weryfikacja zasad obniżania wynagrodzenia pracownikom objętym wnioskiem, weryfikacja zasad obniżania wymiaru czasu pracownikom objętym wnioskiem, weryfikacja sposobu wyliczenia kwoty świadczenia, weryfikacja okresu pobierania świadczenia.

- W pięciu badanych sprawach wypłata środków nastąpiła od 14 do 30 dni od dnia złożenia wniosku (w tym: cztery przypadki dotyczyły wniosków w wersji papierowej, a jeden w wersji elektronicznej). W pozostałych 35 przypadkach termin wypłaty pierwszej transzy wsparcia nie przekraczał 14 dni.
- We wszystkich zbadanych sprawach pracownicy WUP dokonali weryfikacji otrzymanych od beneficjentów rozliczeń wykorzystania wsparcia, w oparciu o listę kontrolną pn.: „Dokumenty przedkładane przez beneficjenta przy rozliczaniu – wstępnej weryfikacji”¹⁸, której treść obejmowała zakres weryfikacji określony w art. 15g ust 17b pkt 1. Weryfikacji tej dokonywano m.in. na podstawie analizy otrzymanych potwierdzeń: przelewów wynagrodzeń pracowników, przelewów z tytułu składek do ZUS, przelewów z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przelewów do WUP (w przypadku zwrotu niewykorzystanych środków), listy płac, a także wypełnionego formularza rozliczeniowego. W sytuacji gdy beneficjent wsparcia rozwiązał umowę o pracę z danym pracownikiem, dostarczał wystawione świadectwo pracy na potwierdzenie, że umowa wygasła z upływem czasu, na który została zawarta (przy umowie okresowej) lub została rozwiązana z przyczyn leżących po stronie pracownika.
- W dziewięciu spośród 40 badanych spraw przedsiębiorcy przekazali do WUP rozliczenia wykorzystania wsparcia po terminie¹⁹ określonym w § 3 ust. 1 umowy o wsparcie, tj. powyżej 30 dni od upływu okresu pobierania świadczeń²⁰. Pracownicy WUP kontaktowali się z beneficjentami telefonicznie bądź za pośrednictwem poczty elektronicznej, przypominając o obowiązkach wynikających z umowy o wsparcie w zakresie rozliczenia się z otrzymanych środków.
- W jednym przypadku przedsiębiorca złożył rozliczenie wykorzystania wsparcia w terminie określonym umową o wsparcie, które było niekompletne (m.in. brak rozliczenia za jeden miesiąc). WUP wezwał przedsiębiorcę do udokumentowania wykorzystania środków w przedmiotowej sprawie dopiero w 8 stycznia 2021 r., tj. pięć miesięcy od złożenia błędnego wniosku rozliczeniowego (27 lipca 2020 r.). Dyrektor WUP wyjaśnił to dużym obciążeniem pracą w związku z pojawieniem się nowych zadań w WUP, wynikających z realizacji tarcz antykryzysowych oraz priorytetowym traktowaniem uruchamiania wypłat dla pracowników w ramach tych tarcz.
- Dwóch przedsiębiorców nie zwróciło do 8 lutego 2021 r. otrzymanych środków w łącznej kwocie 78,4 tys. zł, mimo wezwań WUP do pełnego udokumentowania rozliczenia pod rygorem obowiązku zwrotu całości przyznaných środków w terminie 14 dni²¹. Dyrektor WUP wyjaśnił, że będą podejmowane dalsze działania w celu wyegzekwowania tych środków wraz z należnymi odsetkami. Działania te zostaną podjęte niezwłocznie po powołaniu zespołu ds. kontroli i dochodzenia zwrotu świadczeń.

¹⁸ Dokument wewnętrzny WUP stosowany do weryfikacji dokumentów przedkładanych przez beneficjentów rozliczających się z otrzymanego wsparcia z art. 15g ustawy o COVID. Przekazany do stosowania poleceniem służbowym Kierownika Biura Funduszy Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w WUP (e-mail do pracowników z 9 czerwca 2020 r.).

¹⁹ Od 39 do 136 dni po terminie.

²⁰ Okres pobierania świadczeń to okres przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, za który wnioskodawca otrzymuje dofinansowanie z FGŚP.

²¹ W pierwszym przypadku środki w wysokości 7,9 tys. zł nie zostały zwrócone, mimo skutecznego wezwania do dokonania rozliczenia (wezwanie WUP z 6.11.2020 r.; pismo odebrane przez beneficjenta). W drugim przypadku środki w wysokości 70,5 tys. zł nie zostały zwrócone - WUP wezwał beneficjenta do rozliczenia 8.10.2020 r., ale pismo zostało zwrócone do WUP.

- W 34 przypadkach beneficjenci dokonali zwrotu niewykorzystanych środków na rachunek WUP, w tym w 14 sprawach zwrot ten nastąpił od czterech do 126 dni po terminie określonym w § 5 ust. 1 umowy o wsparcie. WUP w ww. 14 przypadkach nie dokonał do dnia 4 lutego 2021 r. naliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie, w tym w ośmiu z nich nie wezwał także do ich uiszczenia, mimo iż zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²² (dalej: ustawa o finansach publicznych) był zobowiązany do ich naliczania i ewidencjonowania nie później niż na koniec każdego kwartału. Podstawą do naliczenia takich odsetek był § 7 umowy o wsparcie, który wskazywał na zastosowanie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny²³ (dalej: Kodeks cywilny) w sprawach nieuregulowanych w przedmiotowej umowie²⁴ (opisano to w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Dyrektor WUP wyjaśnił, że opóźnienie w naliczaniu odsetek wynikało z bardzo dużej liczby składanych wniosków o udzielenie wsparcia, których realizacja to zadanie priorytetowe, mające na celu ochronę miejsc pracy i tym samym ratowanie sytuacji gospodarczej kraju. WUP w trakcie kontroli NIK (tj. 8 lutego 2021 r.) naliczył odsetki ustawowe w łącznej kwocie 2 333,10 zł z tytułu 14 przypadków nieterminowych zwrotów. W ośmiu przypadkach wezwano wnioskodawców do ich zapłaty w łącznej kwocie 2 310,54 zł²⁵.

(akta kontroli str.74-83, 124-159, 199-202)

2. Świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg ustawy o COVID)

2.1. W 2020 r. WUP otrzymał z FGŚP środki w wysokości 65 224,3 tys. zł, przeznaczone na wsparcie dla przedsiębiorców na ochronę miejsc pracy, o którym mowa w art. 15gg ust. 1 i 2 ustawy o COVID. Nabór wniosków rozpoczęto 24 czerwca 2020 r., a do 31 grudnia 2020 r. wpłynęło do WUP łącznie 1 407 wniosków (wszystkie w formie elektronicznej²⁶). Najwięcej wniosków złożono w lipcu i sierpniu 2020 r. (54,7% ich ogółu). Od września do grudnia 2020 r. wpływało do WUP od 125 do 166 wniosków miesięcznie. Do końca 2020 r. rozpatrzono 1 353 wnioski (96,2% złożonych), z których 1 062 zaakceptowano (78,5% ogółu rozpatrzonych), 291 nie zaakceptowano (21,5%), a 54 wnioski były w trakcie rozpatrywania.

(akta kontroli str.31-52, 54-61, 84-88)

Do 31 grudnia 2020 r. kwota wsparcia wypłacona przez WUP wyniosła 78 687,2 tys. zł²⁷. Stan zobowiązań wobec wnioskodawców z tego tytułu wyniósł

²² Dz. U z 2019 r. poz. 869, ze zm.

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.

²⁴ Zgodnie z art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego: „Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi”.

²⁵ W pozostałych sześciu z 14 spraw, w których nastąpił zwrot środków po terminie wynikającym z umowy o wsparcie, WUP powinien zaliczyć naliczone odsetki ustawowe za opóźnienia w koszt FGŚP, zgodnie z art. 15g ust 17c ustawy o COVID (kwota należna do zwrotu nie przekraczała, określonych na dzień dokonania rozliczenia, najniższych kosztów doręczenia w obrocie krajowym przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru przez operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041).

²⁶ Zgodnie z art. 15gg ust. 25 ustawy o COVID wnioski, o których mowa w art. 15gg ust. 1 ustawy o COVID są składane w formie elektronicznej.

²⁷ Kwota wsparcia wypłaconego obejmuje kwoty zapotrzebowane w 2020 r. u dysponenta Funduszu (65 224,3 tys. zł) oraz zwroty środków uzyskane w ramach rozliczeń od innych beneficjentów. Zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (znak: DF.II.408.31.2020.MŚ): „W celu przyspieszenia procedury wypłaty świadczeń nie jest konieczne dokonywanie przez WUP-y zwrotów na konto dysponenta Funduszu środków niewypłaconych w ramach przyznanego limitu lub środków zwróconych przez pracodawców tytułem rozliczenia otrzymanej pomocy. Środki te winny być przeznaczone na wypłatę kolejnych

2 161,7 tys. zł. Powyższa kwota dotyczyła zobowiązań z tytułu 112 wniosków, które zostały zatwierdzone w listopadzie i grudniu 2020 r., a ostatni miesiąc dofinansowania (tj. wypłata ostatniej transzy) przypadał na styczeń lub luty 2021 r.

(akta kontroli str. 54-61, 89-91)

W 2020 r. do WUP nie wpłynęły skargi z tytułu opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o przedmiotowe wsparcie, czy też dotyczące wypłat wsparcia.

(akta kontroli str. 92)

Spośród 291 wniosków niezaakceptowanych do wypłaty, trzy z nich stanowiły wnioski z odmową wsparcia (tj. 0,02% wszystkich wniosków). W przypadku odmowy wydawana była decyzja administracyjna. Do 31 grudnia 2020 r. zostało złożone jedno odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie, które 15 grudnia 2020 r. wydało decyzję o utrzymaniu w całości w mocy zaskarżonej decyzji.

(akta kontroli str. 93-94)

2.2. WUP określił zasady rozliczania świadczeń wypłacanych ze środków FGŚP i zamieścił je na swojej stronie internetowej²⁸. Określił w nich jakie dokumenty należy przedłożyć celem potwierdzenia wykorzystania świadczeń i środków z Funduszu zgodnie z przeznaczeniem oraz potwierdzenia zatrudnienia pracowników objętych świadczeniem. Dyrektor WUP wyjaśnił, że spełnienie przez przedsiębiorcę zobowiązania wypłaty wynagrodzeń pracownikom z otrzymanego wsparcia weryfikowano poprzez żądanie przedstawienia odpowiednich dowodów przekazania środków, tj. m.in.: list płac, przelewów na rachunki bankowe pracowników, przelewów zaliczek na podatek dochodowy i składek ZUS. Przewidziano również weryfikację wniosków, zapewniającą eliminację dofinansowania tych samych pracowników, którzy objęci byli dofinansowaniem wynikającym z wniosków składanych m.in. na podstawie art. 15g, art. 15z z ustawy o COVID przez okres trzech miesięcy. Odbywało się to w taki sposób, że wnioski z art. 15g przypisywane były automatycznie do osoby, która zajmowała się wnioskiem z art. 15g (jeśli taki był składany), a pracownicy WUP po otrzymaniu sprawy kontaktowali się z wnioskodawcami w celu upewnienia się, czy spełniali oni wymagania w tym zakresie oraz w celu wyjaśnienia występujących wątpliwości.

(akta kontroli str. 95-96, 107-121)

2.3. W 2020 r. WUP nie prowadził kontroli wykorzystania przez beneficjentów środków Funduszu, o których mowa w art. 15gg ust. 22 ustawy o COVID. Dyrektor WUP podał, że zgodnie z ww. przepisem kontrole podmiotów w zakresie wydatkowania środków Funduszu na wypłatę przedmiotowych świadczeń zgodnie z przeznaczeniem, mogą być przeprowadzane w okresie pobierania dofinansowania oraz w okresie trzech lat po zakończeniu okresu pobierania świadczeń. Podał również, że przeprowadzenie kontroli jest planowane i będzie realizowane.

Wg stanu na 31 grudnia 2020 r. środki Funduszu w kwocie 232,8 tys. zł zostały wykorzystane przez przedsiębiorców niezgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty tej 3,1 tys. zł (1,3%) zwrócono na rachunek WUP.

(akta kontroli str. 89, 107-121)

2.4. Analiza dokumentacji 10 wniosków niezaakceptowanych²⁹ w 2020 r. do udzielenia wsparcia (3,4% ogółu takich wniosków) wykazała m.in., że:

- zostały one rozpatrzone w terminie od jednego do 31 dni od ich złożenia;

świadczeń, w oparciu o złożone przez uprawnione podmioty wnioski, które zostały pozytywnie rozpatrzone przez WUP.”

²⁸ <https://wupolsztyn.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/tarcza/15gg-swiadczenia-rozliczenie>

²⁹ Na łączną wnioskowaną kwotę wsparcia 2 375,9 tys. zł.

- wszyscy przedsiębiorcy zostali poinformowani pisemnie o braku akceptacji wniosku wraz z uzasadnieniem, w tym dziewięciu – w terminie do 14 dni od daty rozpatrzenia wniosku, a jeden – w terminie 31 dni (brak akceptacji wynikał m.in.: z anulowania wniosku przez wnioskodawcę lub stwierdzenia w nim nieprawidłowości np. wnioskowana kwota dofinansowania była niezgodna ze złożonym oświadczeniem w zakresie zwolnień w opłacaniu składek na ZUS).

(akta kontroli str.97-99)

2.5. Analiza dokumentacji 10 wniosków nierozpatrzonych³⁰ na dzień 31 grudnia 2020 r. (18,5% ich ogółu) wykazała m.in., że pozostawały one bez rozpatrzenia od ośmiu do 60 dni (w tym sześć wniosków złożono w grudniu, trzy w listopadzie i jeden w październiku 2020 r.), a do 8 lutego 2021 r.:

- sześć z nich zostało rozpatrzonych³¹, w tym pięć w terminie od 30 do 60 dni (tj. 32, 35 i 42 dni od daty złożenia); Dyrektor WUP wyjaśnił, że obciążenie wywołane bardzo dużą liczbą wniosków sprawiło, że w sporadycznych przypadkach wnioski rozpatrzono w okresie dłuższym niż miesiąc;
- cztery wnioski pozostawały bez rozpatrzenia (trzy z listopada i jeden z grudnia), gdyż wymagały uzupełnień i dodatkowych wyjaśnień ze strony przedsiębiorców; Dyrektor WUP wyjaśnił, że proces decyzyjny w ww. sprawach trwał dłużej niż powinien z dwóch powodów: braku reakcji ze strony wnioskodawców na działania pracowników WUP, a także nadmiaru obciążenia pracą w wyniku realizacji pozostałych wniosków.

(akta kontroli str.100-104, 173-179)

2.6. Analiza dokumentacji 40 wniosków zaakceptowanych³² w 2020 r. (3,8% ich ogółu), złożonych w wersji elektronicznej, wykazała m.in., że:

- W przypadku wszystkich badanych wniosków Dyrektor WUP w Olsztynie był właściwym organem ze względu na siedzibę wnioskodawcy.
- Dwa wnioski rozpatrzono w dniu ich złożenia, 37 – w terminie od jednego do 14 dni, a jeden – 19 dni.
- WUP weryfikował wnioski pod względem spełnienia kryteriów dofinansowania przez przedsiębiorcę (w tym określonych w art. 15gg ust. 9 i 10 ustawy o COVID), dokumentując to wysyłanymi do podmiotów pismami³³ z informacją o kompletności wniosku i spełnieniu przesłanek do otrzymania wsparcia finansowego. Dyrektor WUP wyjaśnił, że wszystkie wnioski weryfikowane były pod kątem zakazu dofinansowania tych samych pracowników, którzy objęci byli dofinansowaniem wynikającym z wniosków składanych m.in. na podstawie art. 15g, art. 15zzb ustawy o COVID przez okres 3 miesięcy. Pracownicy WUP po otrzymaniu sprawy kontaktowali się z wnioskodawcami w celu upewnienia się czy wnioskodawca spełniał wymagania w tym zakresie.
- W przypadku 38 wniosków wypłata pierwszej transzy świadczenia nastąpiła w terminie od jednego do 14 dni od ich złożenia, a w dwóch przypadkach po 15 i 20 dniach.
- Do końca 2020 r. 37 przedsiębiorców złożyło do WUP rozliczenia wykorzystania wsparcia³⁴, w tym sześciu po terminie³⁵ określonym w art. 15gg ust. 19 ustawy

³⁰ Na łączną wnioskowaną kwotę wsparcia 234,7 tys. zł.

³¹ W tym pięć rozpatrzono pozytywnie, a jeden – negatywnie.

³² Na łączną wnioskowaną kwotę wsparcia 30 848 tys. zł.

³³ Pisma podpisane przez Dyrektora WUP, parafowane przez Kierownika Biura Funduszy Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych WUP oraz pracownika dokonującego oceny wniosku.

³⁴ Dwóch przedsiębiorców nie złożyło rozliczenia, ponieważ nie upłynął termin jego przekazania, a jeden przedsiębiorca anulował wniosek i zwrócił na rachunek WUP wraz z odsetkami całość otrzymanego wsparcia.

³⁵ Od 37 do 74 dni po terminie.

o COVID, tj. powyżej 30 dni od zakończenia okresu pobierania świadczeń. Pracownicy WUP kontaktowali się z tymi podmiotami telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej przypominając lub wzywając ich do złożenia rozliczenia.

- Wszystkie 37 wniosków zweryfikowanych zostało przez WUP pod kątem spełnienia przez podmiot warunku wypłaty wynagrodzeń pracownikom (wraz z odprowadzaniem od nich należnych składek i zaliczki na podatek dochodowy) oraz zakazu wypowiedzania umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. Każdorazowo pracownicy WUP dokonujący takiej weryfikacji potwierdzali to poprzez naniesienie odpowiedniej adnotacji o rozliczeniu (np. „wniosek rozliczony”) i złożenie podpisu na formularzu wniosku rozliczeniowego. Razem z formularzem rozliczeniowym beneficjenci przedkładali przelewy wynagrodzeń pracowników objętych wsparciem, przelewy zaliczki na podatek dochodowy i przelewy składek do ZUS, a także listy płac. Dyrektor wyjaśnił, że sam fakt przedłożenia ww. dokumentów potwierdzał realizację płatności wynagrodzenia pracownikom. W sytuacji, gdy beneficjent miał rozwiązana umowę o pracę z pracownikiem musiał dostarczyć świadectwo pracy wystawione pracownikowi, jako potwierdzenie, że umowa wygasła z upływem czasu, na który została zawarta (przy umowie okresowej) lub została rozwiązana z przyczyn dotyczących pracownika.
- W 33 przypadkach beneficjenci dokonali zwrotu niewykorzystanych środków na rachunek WUP, w tym w sześciu sprawach zwrot ten nastąpił od siedmiu do 44 dni po terminie określonym w art. 15gg ust. 19 ustawy o COVID.
- WUP w sześciu ww. przypadkach nie dokonał do dnia 8 lutego 2021 r. naliczenia odsetek jak dla zaległości podatkowych za nieterminowy zwrot środków, w tym w trzech z nich nie wezwał beneficjentów do ich uiszczenia, mimo iż zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych był zobowiązany do ich naliczania i ewidencjonowania nie później niż na koniec każdego kwartału. Podstawą do naliczenia takich odsetek był art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości). Dyrektor wyjaśnił, że opóźnienie w naliczaniu odsetek wynikało z bardzo dużej ilości składanych wniosków o udzielenie wsparcia w ramach tarcz antykrzysowych, których realizacja jest zadaniem priorytetowym, mającym na celu ochronę miejsc pracy i tym samym ratowanie sytuacji gospodarczej kraju. WUP w trakcie kontroli NIK (tj. 8 lutego 2021 r.) naliczył odsetki jak dla zaległości podatkowych za nieterminowy zwrot środków w wysokości 157 zł (tym 147 zł dotyczyły trzech podmiotów, od których należało się domagać ich zapłaty)³⁶. Dyrektor WUP zadeklarował, że niezwłocznie zostaną podjęte działania mające na celu wyegzekwowanie naliczonych odsetek poprzez wystosowanie wezwań do zapłaty.
- W jednym przypadku WUP, po dokonaniu weryfikacji dokumentów rozliczeniowych (przedłożonych 22 października 2020 r.) oraz wysłuchaniu wyjaśnień przedsiębiorcy, stwierdził niezgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków w kwocie 229,8 tys. zł i 14 stycznia 2021 r. zawiadomił go o wszczętym w tej sprawie postępowaniu administracyjnym.

(akta kontroli str.105-106, 160-172)

³⁶ W trzech z sześciu spraw, w których nastąpił zwrot środków po terminie, WUP powinien zaliczyć naliczone odsetki ustawowe za opóźnienia w koszt FGŚP, zgodnie z art. 15gg ust. 21 ustawy o COVID należy w tym przypadku zastosować przepisy art. 15g ust. 17c ww. ustawy (kwota należna do zwrotu nie przekraczała, określonych na dzień dokonania rozliczenia, najniższych kosztów doręczenia w obrocie krajowym przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru przez operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W WUP w 2020 r. nie naliczono odsetek w łącznej kwocie 2 490,01 zł za opóźnienia w zwrocie niewykorzystanych przez 20 podmiotów środków otrzymanych z FGŚP na podstawie art. 15g i 15 gg ustawy o COVID.

V. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, dnia 9 marca 2021 r.

Kontroler

Justyna Lis
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis

³⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.